

การบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน
(หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง)

อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี *

PUBLIC WELFARE ADMINISTRATION ACCORDING TO THE ROYAL
BRAHMAYAN GUIDELINES (LUANG POR RUESI) OF THE SANGHA OF
WAT CHANTARAM (THA SUNG) MUEANG DSTRIC, UTHAITHANI
PROVINCE

พระสมุห์มงคลเวทย์ สุธम्मฐานวโร (เพิ่มพูล)¹, สุริยะ มาตรฐาน² และ พระครูขันติธรรมธารี³

Phrasamu Mongkolwet Sudhammathānavaro (Permpool)¹, Suriya Matham²
and PhrakhruKhanthammatharee³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: Suri1358355@gmail.com

วันที่รับบทความ : 4 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 16 พฤษภาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 18 พฤษภาคม 2568

Received 4 May 2025; Revised 16 May 2025; Accepted 18 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหม

Citation:

* พระสมุห์มงคลเวทย์ สุธम्मฐานวโร (เพิ่มพูล), สุริยะ มาตรฐาน และ พระครูขันติธรรมธารี. (2568). การบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมืองจังหวัดอุทัยธานี. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 948-963.

Phrasamu Mongkolwet Sudhammathānavaro (Permpool), Suriya Matham and PhrakhruKhanthammatharee. (2025). Public Welfare Administration According To The Royal Brahmayan Guidelines (Luang Por Ruesi) Of The Sangha Of Wat Chantaram (Tha Sung) Mueang Dstric, Uthaithani Province. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 948-963.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ยาน (หลวงพ่อกุญแจ) 3) นำเสนอแนวทางการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.954 จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชน จำนวน 380 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.56) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) มีความสัมพันธ์กัน ($r=0.777^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3) แนวทางการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) พบว่า 1. ด้านช่วยสงเคราะห์การกินอยู่ ได้แก่ จัดหาอาหารและน้ำดื่มสำหรับผู้ยากไร้ สร้างเครือข่ายผู้มีจิตศรัทธา 2. ด้านการแนะนำในการทำมาหากิน ได้แก่ มีการฝึกอบรมอาชีพแก่ชุมชน พัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาอาชีพ 3. ด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ได้แก่ พัฒนาบ้านที่มีความเหมาะสม ปลอดภัย และประหยัดพลังงาน จัดการระบบขยะและสิ่งแวดล้อม 4. ด้านช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพ ได้แก่ มีพระสงฆ์ที่ผ่านการอบรมและทีมจิตอาสาคอยช่วยเหลือ จัดการอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน

คำสำคัญ: การบริหาร, งานสาธารณะสงเคราะห์, วัดจันทาราม (ท่าซุง)

Abstract

The objectives of this research are to 1) study the level of public welfare administration according to the Phrarajbrahmeyana guidelines. (Luang Phor Ruesi) 2) Study the relationship between the PDCA principles of quality management and public welfare administration according to the Phrarajbrahmeyana guidelines. (Luang Pho Ruesi) 3) Presenting guidelines for public welfare administration according to the royal Brahmeyan guidelines. (Luang Phor Ruesi) The research method is a combined method. Quantitative

research used a questionnaire with a reliability value of 0.954 from a sample of 380 people. Data were analyzed using statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation and analysis using Pearson's correlation coefficient method. and qualitative research Interviews with 9 key informants or people were analyzed descriptively.

The results of the research found that 1) the level of public welfare administration according to the Phrarajbrahmayana guidelines (Luang Por Ruesi) of the Chantaram Temple Sangha (Tha Sung), Mueang District, Uthai Thani Province, overall is at a high level ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.56) 2) Relationship between PDCA principles of quality management and public welfare administration according to the Phrarajbrahmayana guidelines. (Luang Por Ruesi) are related ($r=0.777^{**}$), so the research hypothesis is accepted. 3) Guidelines for public welfare administration according to the Phrarajbrahmayana guidelines (Luang Pho Ruesi) found that 1. Helping with living needs included providing food and drinking water for the poor. Create a network of like-minded people 2. In terms of advice on making a living, there is vocational training for the community. Mental development goes hand in hand with career development. 3. Local residential development includes developing houses that are appropriate, safe and energy efficient. Manage waste systems and the environment 4. Health care assistance includes: There are trained monks and a team of volunteers to help. Organize training to provide health knowledge to the public.

Keywords: Administration, Public Welfare, Chantaram Temple (Tha Sung)

บทนำ

การสาธารณะสงเคราะห์เป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัดอุในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยได้แก่โครงการอุปสมบทและบรรพชาพระสงฆ์สามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสงเคราะห์พระสงฆ์สามเณรที่วัดประสภภัยขาดแคลนวัดและเจ้าอาวาสพระสงฆ์เป็น

ผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคมเช่นให้ใช้สถานที่เป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่าง ๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้านการออมทรัพย์การช่วยเหลือผู้ยากไร้ (กรมการศาสนา, 2542)

ความสำคัญของภารกิจด้านนี้ว่าการสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นการแสดงบทบาทของพระสงฆ์ในด้านสังคมสงเคราะห์ทั้งการสงเคราะห์บุคคลและสาธารณสุขสงเคราะห์โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้นำชุมชนในการบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง เพราะพระสงฆ์เป็นศูนย์กลางเชื่อมประสานระหว่างคนจนกับคนรวยปัจจัยที่ได้รับบริจาคมาพระสงฆ์ก็ใช้ทำประโยชน์เป็นสาธารณกุศลและช่วยเหลือบุคคลผู้ขาดแคลนและด้อยโอกาส (บุญศรี พานะจิตต์, 2546)

ภาระหน้าที่ที่สำคัญของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) คือ ทำหน้าที่สงเคราะห์เป็นหลัก งานสงเคราะห์นี้พระสงฆ์จะทำการสงเคราะห์โดยตรงทางด้านจิตใจ เช่น การเป็นที่พึ่งให้ความร่มเย็นทางด้านจิตใจ การสงเคราะห์บำรุงขวัญด้วยการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการประโลมจิตใจแก่ประชาชน ส่วนการสงเคราะห์ด้านวัตถุนั้นก็มิได้อ้อม เช่น การขอความช่วยเหลือในการทำงานสาธารณประโยชน์หรือเชิญชวนให้นำสิ่งของมาบริจาคแก่ประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ เป็นต้นการสาธารณสุขสงเคราะห์นับว่าเป็นงานสำคัญของคณะสงฆ์ ซึ่งมหาเถรสมาคมได้กำหนดหน้าที่ให้ เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อย การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในเขตปกครองของตน ให้ดำเนินไปได้ด้วยดี คณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) ได้เล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่และภาระสำคัญ ที่ต้องเข้าไปมีบทบาท โดยให้การสงเคราะห์แก่ลูกกุฎแก่ประชาชน ทั้งด้านจิตใจ และวัตถุ ตลอดจนด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยบรรเทาความทุกข์ยากของคนในชุมชน ด้วยเหตุนี้ชุมชน จึงตั้งความหวังไว้กับวัดจันทาราม (ท่าซุง) ที่จะเข้ามาฟื้นฟูช่วยเหลือเยียวยา และเป็นขวัญกำลังใจให้แก่สังคมไทยในส่วนงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ของจังหวัดอุทัยธานีนั้น ทางคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) ซึ่งให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และพระสังฆาธิการเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ที่สมควรนำมาศึกษา ได้แก่ รูปแบบการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระพระสังฆาธิการซึ่งยังไม่มีรูปแบบการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์งานของพระสังฆาธิการที่ปฏิบัติกันอยู่ก็ทำตามความเข้าใจพื้นฐานของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน

การจัดตั้งหน่วยบรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทุกกรณี ทั้งในและนอกพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น อุทกภัย อัคคีภัย รวมถึงอุบัติเหตุ โดยเฉพาะบ้านไฟไหม้ เสียชีวิตจากอุบัติเหตุและผู้ยากไร้ที่เสียชีวิตขาดที่พึ่ง จะช่วยเหลือโดยไม่มีการเสียค่าใช้จ่าย ช่วยเหลือสนับสนุน โรงเรียน โรงพยาบาล บ้านพักคนชรา 6 โครงการปฏิบัติธรรมทุกเสาร์อาทิตย์ ช่วยเหลือผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้และผู้ยากไร้ ช่วยเหลือผู้สูงอายุ สนับสนุนกิจกรรมผู้สูงอายุ ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทั้งในและนอกพื้นที่ การแบ่งปันของกินของใช้ เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยทั้งในและนอกพื้นที่ โครงการต่าง ๆ ของวัดจันทาราม (ท่าซุง) ได้รับความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งได้รับความร่วมมือจากทางภาครัฐ ชุมชน และจิตอาสา จนได้รับวัดต้นแบบของสำนักพุทธศาสนาที่ให้การยอมรับ เชิญชวนเจ้าอาวาสวัดต่าง ๆ ให้มาศึกษาดูงานถือเป็นวัดหนึ่งเดียวที่ประสบผลในรายงานสาธารณสุขสงเคราะห์เต็มรูปแบบ (ประเวศ วะสี, 2545)

จากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “การบริหารงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะมีการบูรณาการร่วมกับศาสตร์สมัยใหม่ร่วมกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารจัดการและวิธีการใหม่ ๆ ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ได้องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุชี) และในหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อให้เกิดหลักในการพัฒนาองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับการบริหารงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน การบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ในที่นี้หมายถึง การจัดการกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น การช่วยเหลือผู้ยากไร้ การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การสร้างสถานศึกษา โรงพยาบาล หรือการให้ธรรมะเพื่อยกระดับจิตใจประชาชน ซึ่งดำเนินงานตามแนวคิด คำสอน และวิธีปฏิบัติที่พระราชพรหมยานวางไว้ โดยมีเป้าหมายให้พุทธบริษัทดำเนินชีวิตด้วยหลักกรรม ควบคู่กับการทำประโยชน์แก่สังคม (ประเวศ วะสี, 2545)

แนวทางของหลวงพ่อกุญชรลีลาเน้นการปฏิบัติธรรมที่นำไปสู่การพึ่งตนเองและการเสียสละเพื่อส่วนรวม เช่น การสอนให้คนเป็นคนดี มีศีลธรรม การฝึกสมาธิให้เกิดปัญญาเพื่อการพัฒนาตนและช่วยเหลือผู้อื่น การส่งเสริมให้ผู้มีศรัทธานำกำลังทรัพย์และร่างกายมาช่วยเหลือสังคมตามกำลัง ความสำคัญของการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสังคม การบริหารงานที่ตั้งอยู่บนหลักกรรมช่วยปลูกฝังคุณธรรม เช่น เมตตา กรุณา การเสียสละ ฯลฯ ให้กับประชาชน ส่งเสริมบทบาทของคณะสงฆ์ในด้านสังคมสงเคราะห์ คณะสงฆ์วัดจันทารามไม่ได้จำกัดบทบาทอยู่เพียงการสอนธรรมะ แต่ยังขยายไปสู่การช่วยเหลือประชาชนในทุกมิติ เช่น สาธารณูปการ การศึกษา การแพทย์ ฯลฯ เป็นแบบอย่างของการพัฒนาสังคมด้วยธรรมะ แนวทางของหลวงพ่อกุญชรลีลาเป็นต้นแบบที่แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานทางโลกสามารถใช้ธรรมะเป็นหลักยึดและบรรลุผลได้อย่างยั่งยืน ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ วัดท่าซุงมีระบบบริหารงานที่ชัดเจนในการระดมทรัพยากรและบริหารจัดการ เช่น การจัดตั้งมูลนิธิ การระดมทุนเพื่อการกุศล การจัดอาสาสมัคร ฯลฯ สร้างความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างเป็นรูปธรรม งานสาธารณสงเคราะห์ที่สัมผัสได้ในชีวิตจริง เป็นตัวอย่างของธรรมะที่ “จับต้องได้” ทำให้คนทั่วไปมีความเลื่อมใสและเข้าถึงพระธรรมได้ง่ายขึ้น (บุญศรี พานะจิตต์, 2546)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระปลัดพิสิทธิ์ ญาณิสสุโร (ศรีแก้ว) (2567) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการยุทธนา ยุทธนจิตโต (นับกระโทก) (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการช่วยเหลือผู้

ยากไร้ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับบทบาทพระสังฆาธิการในการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุ่ม) (2558) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการวัตนวิธิพุทธ” ผลการวิจัยพบว่างานด้านการสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการวัตนวิธิพุทธของคณะสงฆ์ภาค 15 นั้น เน้นการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติงานออกมาแล้วเป็นสาธารณประโยชน์จริงอย่างเป็นรูปธรรม และที่สำคัญต้องปรับประยุกต์หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมมี หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหัตถุธรรม ฯลฯ มาใช้ในการปฏิบัติงานทั้งระบบอย่างเหมาะสมดีงาม

สรุป ความพึงพอใจและการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ในขณะเดียวกัน ด้านการช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพก็มีคะแนนเฉลี่ยในระดับสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย งานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ในตำบลน้ำซึม อำเภอเมืองจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 7,369 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำซึม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ในตำบลน้ำซึม อำเภอเมืองจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 380 คน

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัย ทำการสุ่มจากกลุ่มประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (นิยมใช้ 0.05)
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าสูตรข้างต้นจะได้

$$n = \frac{7,369}{1 + 7,369 (0.05)^2}$$

$$n = 379.45$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 380 คน ผู้วิจัยจึงนำมาคำนวณตามสัดส่วนที่เหมาะสมของประชาชนแต่ละชั้นการศึกษา โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

3. การกำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานีได้แก่ 1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบไม่น้อยกว่า 5 ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 ทุกข้อ 2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.954 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยเสนอติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำซึ่ม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมา ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสังคมศาสตร์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดย 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูปหรือคน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมโดยภาพรวม โดยภาพรวม

(n=380)

การบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทาง พระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์ วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านช่วยสงเคราะห์การกินอยู่	4.18	0.61	มาก
2) ด้านการแนะนำในการทำมาหากิน	4.15	0.64	มาก
3) ด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัย	4.32	0.60	มาก
4) ด้านช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพ	4.26	0.56	มาก
ภาพรวม	4.23	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.60) รองลงมา คือ ด้านช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพ ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการแนะนำในการทำมาหากิน ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.64) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 สรุปผลสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับความระพันธ์หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

ที่	สมมติฐานการวิจัย	ความสัมพันธ์		เชิง	ระดับ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		มี	ไม่มี			ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี มีความสัมพันธ์กัน (r=0.777**)	✓	-	บวก	ปานกลาง	✓	-

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA โดยภาพรวมกับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.777^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงการดำเนินการ ดังนั้น เมื่อหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA ข้างต้น เป็นตัวส่งเสริมให้เกิดแนวทางการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี มากยิ่งขึ้น ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านช่วยสงเคราะห์การกินอยู่ ประกอบด้วย จัดหาอาหารและน้ำดื่มสำหรับผู้ยากไร้ สร้างเครือข่ายผู้มีจิตศรัทธา ช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน 2) ด้านการแนะนำในการทำมาหากิน ประกอบด้วย มีการฝึกอบรมอาชีพแก่ชุมชน พัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาอาชีพ สนับสนุนการทำเกษตรกรรมแก่ชุมชน 3) ด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย สนับสนุนการออกแบบและพัฒนาบ้านที่มีความเหมาะสม ปลอดภัย และประหยัดพลังงาน จัดการระบบขยะและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสุขอนามัยของชุมชน 4) ด้านช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพ ประกอบด้วย ลงพื้นที่เยี่ยมเยียนผู้ป่วยและผู้สูงอายุ มีพระสงฆ์ที่ผ่านการอบรมและทีมจิตอาสาคอยช่วยเหลือ จัดการอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน

อภิปรายผล

ได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. **ระดับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี** พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.56) แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจและการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ในขณะเดียวกัน ด้านการช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพก็มีคะแนนเฉลี่ยในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดพิสิทธิ์ ญาณิสโร (ศรีแก้ว) (2567) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการงานสาธารณะสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับงานสาธารณะสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =4.07$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการยุทธนา ยุทธนจิตโต (นับกระโทก) (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการช่วยเหลือผู้ยากไร้ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับบทบาทพระสังฆาธิการในการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =4.08$)

2. **ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี** พบว่า หลักการบริหารจัดการโดยภาพรวมกับการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชี) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.648^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า หลักการบริหารจัดการที่ดีส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยรวมของวัดจันทาราม ได้นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและแนวทางของพระราชพรหมยานมาเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงาน ทำให้เกิดความสงบสุขและความเรียบร้อยในการจัดการงานสาธารณะสงเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสำราญ ฐิตวินโย (เชื้อจันทร์) (2567)

ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามหลักสัปปายะของวัดในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างหลักสัปปายะกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า หลักสัปปายะ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.774^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์อุเทน สุทธิจาโค (ไพโรเชียว) (2567) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวม พบว่า หลักการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.773^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญแจ) ของคณะสงฆ์วัดจันทาราม (ท่าซุง) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาควบคู่กับการบริหารจัดการที่เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโณ (แย้มชุ่ม) (2558) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการบวชศีลวิสุทธิ” ผลการวิจัยพบว่า งานด้านการสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการบวชศีลวิสุทธิของคณะสงฆ์ภาค 15 นั้น เน้นการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติงานออกมาแล้วเป็นสาธารณประโยชน์จริงอย่างเป็นรูปธรรม และที่สำคัญต้องปรับประยุกต์หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมมี หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหวัตถุธรรม ฯลฯ มาใช้ในการปฏิบัติงานทั้งระบบอย่างเหมาะสมดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุทธิพิงค์มณี (สมคิด อคฺคธมฺโม/สงพุล) (2560) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนากาการบริหารจัดการสาธารณสงเคราะห์เพื่อชุมชนของวัดในจังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนากาการบริหารจัดการสาธารณสงเคราะห์เพื่อชุมชนของวัดในจังหวัดชลบุรีตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า 1) ด้านทาน มีการปรับความเข้าใจของบุคลากรเสมอเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีกัน 2) ด้านปิยวาจา บุคลากรในองค์กรมีการใช้วาจาที่สุภาพเรียบร้อยเคารพต่อผู้ใหญ่ไม่กล่าวถ้อยคำที่กระทบต่อจิตใจของ

ผู้ฟัง 3) ด้านอัตถจริยา จัดให้บุคลากรขององค์การได้ออกบำเพ็ญสาธารณประโยชน์นอกสถานที่ที่มีการช่วยกันในการทำงานเป็นทีมย่อมดีกว่าต่างคนต่างทำผู้บริหารจะต้องมีหลักการในการขอความช่วยเหลือจากพนักงาน 4) ด้านสมานัตตตา ปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัดจะต้องไม่เลือกปฏิบัติ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

คณะสงฆ์วัดจันทาราม มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือชุมชน ทั้งในด้านอาหาร อาชีพ ที่อยู่อาศัย และสุขภาพ ซึ่งเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนตามแนวทางของพระราชพรหมยาน การบริหารงานสาธารณะสงเคราะห์ตามแนวทางพระราชพรหมยานของคณะสงฆ์วัดจันทาราม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่

1. ด้านช่วยสงเคราะห์การดำรงชีพการสนับสนุนอาหาร ให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านอาหาร เช่น การแจกจ่ายข้าวสารและอาหารให้แก่ผู้ยากไร้ ส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน การจัดหาแหล่งน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อให้ประชาชนมีน้ำสะอาดใช้อย่างเพียงพอ การขุดบ่อบาดาลเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ การสร้างระบบประปาหมู่บ้านเพื่อให้คนในชุมชนเข้าถึงน้ำได้ง่าย

2. ด้านการแนะนำในการทำมาหากิน การฝึกอบรมอาชีพ จัดกิจกรรมฝึกอบรมในอาชีพต่าง ๆ เช่น การทำอาหาร ขายของ ฯลฯ สนับสนุนให้เยาวชนมีทักษะในการประกอบอาชีพที่หลากหลายการสร้างเครือข่ายธุรกิจ ส่งเสริมการสร้างกลุ่มธุรกิจในชุมชนเพื่อส่งเสริมการค้าขาย การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มผลิตภัณฑ์ในชุมชนและตลาด

3. ด้านการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่อาศัย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ช่วยเหลือในการปรับปรุงบ้านเรือนให้มีความมั่นคงและปลอดภัย การสร้างถนนและทางเข้าหมู่บ้านเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชุมชน การส่งเสริมสิ่งแวดล้อม สนับสนุนกิจกรรมสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้ และการจัดการขยะ การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน

4. ด้านช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพ การจัดบริการสุขภาพ จัดกิจกรรมตรวจสุขภาพและให้คำแนะนำด้านสุขภาพแก่ประชาชน สนับสนุนการเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ การสร้างความตระหนักด้านสุขอนามัย จัดอบรมเกี่ยวกับโรคและการดูแลสุขภาพให้แก่ชุมชน ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมนโยบายการรักษาแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้ง สุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยมีแนวทางปฏิบัติธรรมและสมาธิบำบัด
2. ควรกำหนดนโยบายให้มีการฝึกอาชีพและสร้างงานให้กับประชาชน เช่น โครงการเกษตรพอเพียง อาชีพหัตถกรรม และการค้าขายตามแนวทางพุทธเศรษฐศาสตร์
3. ควรกำหนดนโยบายให้มีโครงการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนให้เป็นต้นแบบของสังคมที่มีคุณธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติของวัดจันทาราม (ท่าซุง) กับ วัดอื่น ๆ หรือองค์กรพุทธศาสนาอื่น ๆ ที่มีภารกิจคล้ายกัน
2. ควรศึกษาแนวทางในการทำให้วัดเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสังคมตามแนวคิดวัดเป็นศูนย์กลางชุมชน
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาโครงการสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2542). *คู่มือการบริหารและการจัดการวัดฉบับย่อ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- บุญศรี พานะจิตต์. (2546). *ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด: ศึกษาเฉพาะกรณีวัดสวนแก้ว อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ประเวศ วะสี. (2545). *พระสงฆ์กับการรู้เท่าทันสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุ่ม). (2558). การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธ. ใน *วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตร์ชุมชนบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสุทธิพงษ์คัมณี (สมคิด อกคธมโม). (2560). การพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณสงเคราะห์เพื่อชุมชนของวัดในจังหวัดชลบุรี. *วารสาร มจร สังคมปริทรรศน์*, 6(2),71.

- พระปลัดพิสิทธิ์ ญาณิสสโร (ศรีแก้ว). (2567). ประสิทธิภาพการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา. ใน *สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์อุเทน สุทธิจาโค (ไพโรเขียว). (2567). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา. ใน *สารนิพนธ์ พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสำราญ ฐิตวินโย (เชื้อจันทร์). (2567). การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามหลักสัปปายะของวัดในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. ใน *สารนิพนธ์ พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการยุทธนา ยุทธนจิตโต (นับกระโทก). (2567). บทบาทพระสังฆาธิการในการช่วยเหลือผู้ยากไร้ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา. ใน *สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำซึ่ม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี. (2567). *สถิติประชากรในตำบลน้ำซึ่ม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี*, เรียกใช้เมื่อ 29 มกราคม 2567, จาก <https://www.namsun.go.th/condition.php>
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: Harper & Row.